

ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Науково-технічний прогрес, перебудова соціально-економічної та політичної системи в країні потребують від студента, майбутнього фахівця певної технічної галузі, не тільки знання свого фаху, а й високого рівня володіння професійним мовленням. Підготувати висококваліфікованих фахівців, які вільно володіють державною мовою в різних її формах – усній та писемній, – завдання вищої школи.

Слово – це робочий інструмент фахівця, мовлення – компонент його професійної майстерності. Від правильності, точності, доступності висловлювань залежить ефективність, результативність роботи майбутнього фахівця. Однією з актуальних проблем, яку поставлено перед викладачем вищої школи, є розвиток комунікативної культури студентів.

Українське професійне мовлення перебуває на етапі становлення, унормування. Йому властиві ознаки, що визначають рівень культури усного й писемного ділового мовлення: правильність, комунікативна досконалість, аргументованість, доцільність, стислість, точність. А специфіка професійного мовлення полягає в обслуговуванні сфери виробничих відносин, потреб спілкування між представниками однієї професії. Процес формування професійної культури мовлення відповідного фахівця складається з таких основних компонентів:

засвоєння професійної лексики й термінології фаху;

прищеплення студентам навичок роботи зі словниками, довідниками;

формування вмінь сприймання, відтворювання та створення фахових текстів різних видів і стилів;

моделювання мовленнєвих ситуацій, які виникатимуть у майбутній професійній діяльності;

боротьба з мовленнєвою неохайністю в спілкуванні, уникнення типових порушень літературної мови в мовленнєвих стереотипах фахової галузі.

За умов інтенсивного розвитку науково-технічного прогресу, який постійно насичує професійне мовлення новими поняттями й термінами, основним критерієм визначення рівня культури професійного мовлення є ступінь оволодіння професійною термінологією та лексикою.

Курс «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є дуже потрібним, оскільки саме він певною мірою має ліквідувати, з одного боку, прогалини в навчанні української мови в середніх навчальних закладах України, а з другого, – сприяти підготовці фахівців належного професійного та інтелектуального рівня. Мета курсу – формувати в майбутніх фахівців уміння й навички досконалого володіння українською літературною мовою в професійній сфері.

Зміст курсу зумовлюється завданнями:

оволодіти нормами сучасної української літературної мови, виробити навички правильного й доречного використання різноманітних мовних засобів залежно від сфери й мети висловлювання;

набути навичок володіння термінологією майбутньої спеціальності;

засвоїти відомості про призначення та структуру ділових документів і набути навичок самостійного складання різновидів ділових паперів;

вільно користуватися різними функціональними стилями та їх підстилями в навчальній діяльності та професійному вжитку;

розвивати комунікативні компетенції, потрібні в професійному спілкуванні.

Отже, формування професійного мовлення студентів вищого технічного навчального закладу – вимога державного значення. Ефективність професійно зорієнтованого мовлення залежить не тільки від суті засвоєних студентами понять, термінів і правил, а й від вдалого добору дидактичного матеріалу, який сприяв би опануванню фахової лексики вільному спілкуванню на професійну тематику. Від того, наскільки вільно зможуть користуватися своїми професійно-мовленнєвими вміннями й навичками студенти, залежить їхня активність у виробничому та суспільному житті країни.